

ud fra et sagligt Synspunkt, ikke det, Ministeren har lagt til Grund under de foreliggende Omstændigheder, og derfor formulere Regelen saaledes for Eksempel: Naar han efter Udgiftens Beskaffenhed og de Omstændigheder, hvorunder den er afholdt, maatte vente, at den vilde bifaldes af Rigsdagen; eller naar Situationen var den, at han sagligt set maatte skønne, at der var Nødvendighed for Udgiften, og at den burde afholdes paa den Maade; naar saa eventuelt Dommen giver ham Medhold heri, ja, saa maa han være angerløs.

Saa komme vi til Regelen i § 8. Der er deri Tale om, at der er udstedt en foreløbig Lov, og der er givet forskellige Regler i Overensstemmelse med Grundloven om de Grænser, indenfor hvilke den kan udstedes. Her kan saa opstaa det Spørgsmaal: Er Tilfældet særdeles paastrængende? Ja, det maa jo Ministeren skønne paa Forhaand. Naar Rigsdagen ikke er enig med ham, maa eventuelt Rigsretten afgøre det og dele de forskellige Meninger imellem. — Eller var det paa en Tid, da Rigsdagen var samlet? Det antager jeg ikke vil give Anledning til nogen Divergens. — Eller er Loven af saadant Indhold, at det strider mod Grundloven? Ja, derom kan der være forskellige Meninger, men der mener jeg, at Spørgsmaalet om, hvad der strider mod Grundloven eller ikke, afgøres af Rigsretten, naar Talen er om at dømme en Mand skyldig, fordi han har medunderskrevet en foreløbig Lov, hvorom der er Spørgsmaal, om den er i Strid med Grundloven eller ikke. Og paa samme Maade med Hensyn til Indholdet, om det strider mod Grundloven. Der maa han følge sin bedste Overbevisning om, hvad der bør gøres under de foreliggende Omstændigheder, og derefter formulere Indholdet af Loven. Hvis han saa har fejlet i sit Skøn over, om Omstændighederne vare paastrængende, eller om Indholdet var i Strid med Grundloven eller ikke, og der derfor bliver Spørgsmaal om at idømme ham Ansvar, saa maa det eventuelt være den dertil beskikkede Domstol, som i saa Henseende maa dele de stridende Meninger imellem. Men det Resultat skønner jeg ganske vist ikke, at man vil komme til i Henhold til Regelen i Lovforslagets § 8, thi det forekommer mig, at derefter vil Afgørelsen i Virkeligheden være henlagt til det enkelte Ting. Naar den paagældende Minister ved i Forvejen, at den og den Mening har det vedkommende Ting, f. Eks. at den og den Lov er grundlovstridig, eller at den og den Foranstaltning

ikke bør iværksættes, saa maa han jo antage, efter hvad der saaledes foreligger, efter hvad han ved om det ene Tings Mening, at dette Ting ikke vil være med til at vedtage den paagældende Lov. Og saa vil i Virkeligheden det enkelte Tings Mening i saa Henseende være afgørende. Det er særlig betænkeligt, forekommer det mig, naar Talen er om, hvorvidt den foreløbige Lov strider mod Grundloven. Der siger nemlig § 25, at Kongen kan udstede foreløbige Love, som dog ikke maa stride mod Grundloven. Men hvad siger nu § 8? Den siger jo i Virkeligheden, at Ministeren ikke, under Trusel af Straf, af Bøde eller Fængsel og efter Omstændighederne tillige Embedsfortabelse, maa medunderskrive nogen foreløbig Lov, om hvilken han paa Forhaand maa antage, at blot eet af Tingene anser den for grundlovstridig. Og hvad bliver saa i Virkeligheden Resultatet? Det vil blive, at § 25 siger: Kongen kan nok udstede foreløbige Love, der ikke stride mod Grundloven, men denne Lov siger yderligere, at en Minister, der medunderskriver en foreløbig Lov, udsætter sig for at ifalde Straf af Bøde, Fængsel eller efter Omstændighederne tillige Embedsfortabelse, naar han ved eller har overvejende Grund til at antage, at blot ét af Tingene anser den for grundlovstridig. Det er givet, at saa vil naturligvis den Regel i § 25 i Virkeligheden ikke faa nogen Betydning, for saa vil jo ingen Minister gaa med til at medunderskrive en foreløbig Lov, om hvilken han ved eller maa antage, at ét af Tingene anser den for grundlovstridig. Vi have da i Virkeligheden ændret § 25 derhen, at Kongen kan udstede foreløbige Love, som ikke maa stride mod Grundloven, eller som ikke ét af Tingene anser for grundlovstridig. Det bliver i Virkeligheden en Begrænsning af Kongens Myndighed til at udstede foreløbige Love. Og det forekommer mig, at det ikke er rigtigt, idet det ogsaa affører den Anomali, at naar en saadan Lov udstedes og kommer til at foreligge for de almindelige Domstole, ville de dømme efter, om Loven virkelig er grundlovstridig, men kommer den til at foreligge for Rigsretten under de Forhold, som § 8 omhandler, vil man udsætte Rigsretten for at maatte dømme Ministeren, selv om den muligvis slet ikke anser Loven for grundlovstridig, naar nemlig Ministeren maatte forudse, at den ikke vilde blive vedtagen, fordi ét af Tingene ansaa den for grundlovstridig. Det forekommer mig at være en Uretfærdighed, at dette Spørgsmaal, om en Lov er grundlov-